

1. İstanbul Harp Akademisinden kurmay yüzbaşı olarak mezun olan Mustafa Kemal, katıldığı savaşlar ve kazandığı başarılarla mareşallik rütbesine kadar yükselmiştir.

Mustafa Kemal aşağıdaki savaşlardan hangisine gönüllü olarak katılmış ve savaş sonrası binbaşılığa yükselmiştir?

- A) Trablusgarp Savaşı
B) Balkan Savaşları
C) Çanakkale Savaşı
D) Kurtuluş Savaşı

2.

	MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATINA DAİR BİLGİLER	OLAYLAR
I	Mustafa Kemal'in emperyalist güçlere karşı ilk başarısını kazanması.	Balkan Savaşları
II	Selanik'te bulunan Hareket Ordusu'nda görev alması.	31 Mart İsyanı
III	Mustafa Kemal'in Gelibolu ve Bolayır'da görev alması.	Trablusgarp Savaşı
IV	Osmanlı Devleti'ni temsilen Fransa'da gerçekleştiren tatbikata katılması.	Pikardie Manevraları

Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ve olaylar eşleştirilmiştir.

Numaralanmış ifadelerden hangileri birbiri ile yer değiştirirse eşleştirme doğru olur?

- A) I ve II   B) I ve III
C) II ve II   D) III ve IV

3.

I. İstanbul Harp Akademisinden mezun olan Mustafa Kemal'in ilk görev yeri Şam 5.Ordu'dur.

II. Osmanlı Devleti'nde I. Meşrutiyet'in ilanı ile halkın tamamı ülke yönetimine katılmıştır.

III. 31 Mart Ayaklanması Selanik'ten gelen Hareket Ordusu tarafından bastırılmıştır.

IV. Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü Selanik şehri çok uluslu bir yapıya sahiptir.

Yukarıda verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

4. 20. yüzyıl başlarında sömürge elde etmek isteyen İtalya, Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı. Osmanlı Devleti bu toprakları korumak için karadan asker gönderemedi çünkü kara yolu üzerindeki Mısır İngilizlerin elinde bulunuyordu. Donanma zayıf ve bakımsız olduğu için deniz yoluyla da müdahale yapılamadı. Bu durum karşısında Mustafa Kemal'in de aralarında bulunduğu Enver Bey, Ali Fethi Bey gibi subaylar, devletin bilgisi dâhilinde bu toprakları korumak için kendi istekleri ile gizlice Trablusgarp'a gittiler. İtalyanlara karşı yerel kuvvetlerden güçlü bir cephe kurarak başarıyla direndiler.

Paragrafa göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Trablusgarp ile Osmanlı Devleti'nin kara bağlantısı yoktur.
B) Mustafa Kemal ve arkadaşları bu savaşa gönüllü olarak katılmıştır.
C) Bu savaş sonucunda İtalya ile Uşi Antlaşması yapılmıştır.
D) Osmanlı Devleti Trablusgarp'a yardım edecek durumda değildir.

5. Mustafa Kemal ilk görev yeri olan Şam'da görevliken devlet meseleleriyle ilgilenmeye devam etmiş, "Vatan ve Hürriyet" adıyla gizli bir cemiyet kurmuştur. Daha sonra 3. Ordu Selanik Tümeni Kurmay Başkanlığı'na atanan Mustafa Kemal bu görevdeyken İstanbul'da meşrutiyeti ortadan kaldırmak için 1909'da 31 Mart İsyanı çıkmıştır. Mustafa Kemal'in adını verdiği Hareket Ordusu İstanbul'a gelip isyanı bastırmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Liderlik özelliğı ortaya çıkmıştır.
B) Ordunun isyanı bastırması yenilik taraftarı olduğunu gösterir.
C) Devlet meseleleriyle ilk kez Şam'daki öğrencilik yıllarında ilgilenmiştir.
D) Vatan ve Hürriyet adıyla cemiyet kurması teşkilatçılık özelliğini yansıtır.

6. Mustafa Kemal, Meşrutiyet'in ilanı ve sonrasında yapılanları yeterli görmüyordu. Memlekette daha geniş ve köklü değişikliklerin yapılması gerektiğine inanıyordu. Bir süre sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti üyeleri ile fikir ayrılığına düştü. Bu cemiyetin ordudan ayrılıp yasal bir partiye dönüşmesi gerektiğini belirtti.

Yukarıdaki metinde Mustafa Kemal'in;

I. Farklı alanlarda da inkılâplar yapılmasını istemiştir.

II. Saltanatın devam ettirilmesi gerektiğini savunmuştur.

III. Siyasî ve askerî gücün tek elde toplanmasına karşı çıkmıştır.

ikilerinden hangilerini savunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III
C) I ve III   D) I, II ve III

7. İtalya, Trablusgarp'ın geri bırakıldığını iddia ederek Osmanlı'ya karşı 29 Eylül 1911'de fiili bir savaş başlattı. İngiltere ve Fransa'nın da desteğini alan İtalya; Derne, Tobruk ve Bingazi'yi işgal etti. Osmanlı Devleti işgaller karşısında, İngilizler'in Mısır'ı işgal etmesi ve denizde de güçlü bir donanmaya sahip olmaması sebebiyle çaresiz kaldı. Bu çaresizlik karşısında aralarında Mustafa Kemal'in de olduğu bir grup genç subay Trablusgarp'a gitme kararı aldı. Mustafa Kemal, gazeteci kılığında Trablusgarp'a girdi. Genç subaylar yerli aşiretleri İtalyanlara karşı örgütledi. Bu örgütlenme sayesinde İtalyan askerleri ordu ve donanma bakımından üstün olmalarına rağmen Trablusgarp kıyılarından içeri giremedi. Bu başarı aynı zamanda Mustafa Kemal'in ilk savaş deneyimi de oldu. Bu deneyiminde elde ettiği başarı, Milli Mücadele'de en gelişmiş orduları bile yeneceğinin bir habercisi oldu. Ayrıca Trablusgarp Savaşı, Mustafa Kemal'in halk arasında tanınmasının da başlangıcıydı.

Paragrafta verilenlerden hareketle hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti Trablusgarp'a yardım göndermemiştir.
B) Trablusgarp halkı İtalyan işgaline karşı direnç göstermiştir.
C) Mustafa Kemal'in liderliği ön plana çıkmıştır.
D) Trablusgarp düşman işgalinden kurtarılmıştır.

8. Mustafa Kemal'in askerlik hayatında gösterdiği başarılar, kendisinin ve Türk milletinin geleceğini etkilemiştir. Öğrenim hayatını başarı ile tamamlayan Mustafa Kemal, 1905'te kurmay yüzbaşı rütbesiyle ilk görev yeri olan Şam'daki 5.Ordu'ya atandı. Burada yakın arkadaşlarıyla birlikte " Vatan ve Hürriyet " adında gizli bir cemiyet kurdu. Mustafa Kemal Şam'da kurduğu cemiyetin adıyla ilgili niçin hürriyet, niçin vatan gibi sorulara şöyle cevap vermiştir: "... Ancak hür fikirli insanlardır ki vatanlarına faydalı olabilirler, onlardır ki vatanlarını kurtarıp muhafaza etmek kudretine malik olurlar... "

Mustafa Kemal'in Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin adıyla ilgili açıklamasını, onun hangi sözü ile ilişkilendirebiliriz?

- A) " Bir ulus, sınıksız birbirine bağlı olmayı bildikçe yeryüzünde onu dağıtabilecek bir güç düşünülemez. "
B) " Hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve çöküş vardır. Her ilerleyişin ve kurtuluşun anası hürriyettir."
C) " Ben icap ettiği zaman en büyük hediyem olmak üzere, Türk milletine canımı vereceğim. "
D) "Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarı için, en hakiki mürşit bilimdir, fendir."

9. "Oldum olası, daha İttihat ve Terakki zamanında İttihat ve Terakki Partisi ile aramızda beliren mesele budur. Ordunun siyasetten ayrılması... Yani orduda subay olacak, aynı zamanda bir siyasi partinin üyesi olarak çalışacak, bu olmaz dedik biz... Atatürk bu fikirde idi. Ben o fikirdeydim. Karabekir o fikirde idi. Bunun mücadelesini yapıyorduk. İttihat ve Terakki'nin, hükümetin başında bulunanlar ise ordunun politikadan ayrılmasına imkân görmüyorlardı."

Yalnızca verilen metinden yola çıkarak I. Balkan Savaşı'nın kaybedilme sebebini hangisi ile ilişkilendirebiliriz?

- A) Ordunun savaşa hazırlıksız olması ve ordunun erken terhis edilmesi
B) Hükümetin güçsüzlüğü ve Balkanlardaki durumun takip - edilememesi
C) Gerekli askeri gücün sevk edilememesi, silah ve malzemenin yetersizliği
D) Orduda fikir ayrılıklarının olması ve ordunun siyasete karışması

10. XIX. yüzyılın sonlarına doğru siyasi birliğini tamamlayarak Avrupa'da yeni bir güç olarak ortaya çıkan İtalya, ekonomisini hızla geliştirerek dünya siyasetinde söz sahibi olmak istiyordu. Bunun için sömürgeciliğin şart olduğunu düşünen İtalya, dünyadaki önemli sömürgelerin İngiltere, Fransa ve Rusya tarafından paylaşıldığını gördü. Bunun üzerine kendisine coğrafi olarak yakın ve zayıf olan Osmanlı Devleti'nin elinde bulunan Trablusgarp'a saldırdı. İngiltere ve Fransa ise İtalya'nın bu girişimini desteklemiştir. İngilizler, daha önce işgal ettikleri, Mısır üzerinden Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'a asker göndermesine izin vermemişlerdir.

Trablusgarp Savaşı ile ilgili yukarıdaki bilgilere bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngiltere, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü korumaktan vazgeçmiştir.
- B) Osmanlı Devleti topraklarını savunmakta zorlanmaktadır.
- C) İtalya bir sömürge İmparatorluğu kurmak istemektedir.
- D) İngiltere ve Fransa Osmanlı'yı kendilerine rakip görmektedir.

11. Sofya pek çok yabancı konsolosluk merkezinin bulunduğu bir şehirdi. 1913'te Sofya Ataşemiliterliğine atanan Mustafa Kemal burada sık sık üst düzey toplantı ve balolara katılmış, yabancı devlet adamlarıyla, konsoloslara tanışma ve konuşma imkânı bulmuştur. Özellikle Sofya'daki modern yaşam tarzı Mustafa Kemal'i etkilemiş; Türk toplumunu çağdaş bir yapıya kavuşturma düşünceleri burada oluşmuştur. Aynı zamanda Bulgaristan'da yaşayan Türklerin sıkıntılarını dinlemiş, onların sosyal ve siyasal hayatlarının gelişmesi için çalışmalar yapmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milliyetçilik duygularıyla hareket etmiştir.
- B) Sofya'daki sürecinde sosyal etkinliklere de katılmıştır.
- C) Türk toplumunu çağdaşlaştırmak için yenilikler yapmıştır.
- D) Ataşemiliterlik görevindeyken dış politika deneyimi kazanmıştır.

12. Büyük bir yıkımla sonuçlanan Balkan Savaşları sonrasında Osmanlı Devleti, daha önce çıkan ayrılıkçı isyanlarla pek çok bölgesini kaybettiği Balkan topraklarını terk etmek zorunda kalmıştır.

Balkan Savaşları sonrasında bağımsızlığını elde ederek Osmanlı Devleti'nden ayrılan son Balkan devleti hangisidir?

- A) Yunanistan B) Sırbistan
- C) Bulgaristan D) Arnavutluk

13. Mustafa Kemal'in başarılarından dolayı albaylığa terfi ettiği savaş hangisidir?

- A) Çanakkale Savaşı B) Kurtuluş Savaşı
- C) Trablusgarp Savaşı D) Balkan Savaşları

14. Mustafa Kemal'in gazeteci olarak ve "Şerif" takma adıyla bulunduğu savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çanakkale B) II. Balkan
- C) Kafkas D) Trablusgarp

15. Osmanlı Devleti, Trablusgarp Savaşı'nın sonunda imzalamış olduğu Uşi Antlaşması ile Trablusgarp'ı İtalya'ya bırakmasına rağmen dinî açıdan Osmanlı'ya bağlılığının devam etmesi konusunda ısrarcı olmuş ve bu durumu İtalya'ya kabul ettirmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini yansıtır niteliktedir?

- A) Savaş, Osmanlı Devleti'nin başarısı ile sonuçlanmıştır.
- B) İtalya istediklerini elde edememiştir.
- C) Halifelik yetkisi siyasi alanda kullanılmıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nin kazandığı zafer niteliğindedir.

16. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesinde;

- I. Osmanlı donanmasının yetersiz oluşu,
  - II. Gelişen sanayisine ham madde ve pazar arayışı,
  - III. Birliğini geç tamamlaması ve sömürgecilik yarışında geç kalması
- sebeplerinden hangileri işgali daha kolay hâle getiren bir etki yaratmıştır?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) I ve III D) I, II ve III

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	C	C	C	C	D	B	D	D
11	12	13	14	15	16				
C	D	A	D	C	A				

İl ÖDM sorularından derlenmiştir...

